Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

КОТУГУ КЫЫМ

ССКП Абый оройуоннааҕы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын оройуоннааҕы Советын органа.

№ 28 (28). | Алтынньы 13 к. 1953 с. ОПТУОРУННЬУК | Сыаната 10 х.

Корея Народнай Демократическай Республикатын Правительственнай Делегациятын чиэһигэр

Г.М. Маленковка эбиэттээһин

Балаҕан ыйын 19 күнүгэр ССРС Министрдэрин Советын Председателэ Г. М. Маленков Кремлгэ Корея Народнай Демократическай Республикатын Правительственнай Делегациятын чиэһигэр эбиэттээһини тэрийдэ.

Эбиэттээһиҥҥэ Корея өттүттэн сырыттылар: Министрдэр Кабинеттарын Председателэ Ким Ир Сен, Корея Трудовой Партиятын Киин Комитетын Председателин Солбуйааччы Пак Ден Ай, Министрдэр Кабинеттарын Председателин Солбуйааччы Тен Ир Лен, Атын Дойдулардааҕы Дьыалалар Министрэ Нам Ир, Государственнай Плановай Комиссия Председателэ Тен Дюн Ткях, Тимир суол Министрэ Ким Хэ Иль, Культура уонна Пропаганда Министрэ Хо Ден Сюк, Ыарахан промышленность Министрин Солбуйааччы Кин Хен Нюк, Сибээс Министрин Солбуйааччы Хюн Чен Тхяк, ССРС-ка Корея-Народнай Демократическай Республикатын Чрезвычайнай уонна Полномочнай Посола Лим Хэ.

Ону тэҥэ эбиэттээһиҥҥэ Китай Народнай Республикатын Чрезвычайнай уонна Полномочнай Посола Чжан Вэнь-тянь сырытта.

Эбиэттээһиҥҥэ советскай өттүттэн сырыттылар: В. М. Молотов, Н. С. Хрущев, Н.А. Булганин, Л.М. Каганович, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, М. Г. Первухин, П. К. Пономаренко, С. Н. Круглов, А. Н. Косыгин, В. А. Малышев, С. М. Никаниров, С. А. Акопов, П. А. Юдин, В.П. Зотов, М.А. Лекпнов. Советскай Союз Маршала А.Н. Васильевскай, ССРС Атын Дойдулардааҕы Дьыалаларын Министрин Солбуйааччы А. А. Громыко, ССРС Тас Эргиэнин Министрин Солбуйааччы С. А. Борисов, КНДР-га ССРС Чрезвычайнай уонна Полномочнай Посола С. П. Суздалев, Советскай дьахталлар Антифашистскай Комитеттарын Председателэ Н. О. Попова, Авиация Маршала П.Ф. Жигарев, Артиллерия Маршала М. И. Неделин, Армия Генерала М. С. Малинин, Адмирал Н. Е. Баспстай, КНДР-га ССРС Торгпреда П. И. Сакун, ССТА Эппиэттээх салайааччыта Н. Г. Пальгунов, ССРС Госпланын Капитальнай Үлэлэргэ Салаатын Начальнига П. С. Иванов, ССРС АДДЬМ Дальнай Востоктааҕы Салаатын Сэбиэдиссэйэ Н. Г. Сыгаренко, ССРС АДДЬМ Протокольнай Салаатын Сэбиэдиссэйэ Д.А. Жуков, ССРС АДДЬМ Дальнай Востоктааҕы Управлениетын Начальнигын Солбуйааччы М. И. Солодковская.

Эбиэттээһин икки, доҕордоһуу быһыыга-майгыга буолла. Г. М. Маленков уонна Ким Ир Сен хардарыта тыл эттилэр.

Москва, Кремль

Советскай Социалистическай Республикалар Союзтарын Министрдэрин Советын Председателигэр табаарыс МАЛЕНКОВКА

Ытыктабыллаах табаарыс Председатель!

Улуу Советскай Союз территориятыттан тахсаары туран, биһиги делегациябытыгар оҥобуллубут кыһамньы уонна болҕомто иһин Советскай Правительстваҕа уонна Эйиэхэ тус бэйэбэр дириҥ махталы биллэрбэр миэхэ көҥүллээҥ.

Москваҕа биһиги правительстваларбыт икки ардыларыгар буолбут кэпсэтиһиилэр биһиги народтарбыт икки ардыларыгар доҕордуу сыһыанналыылары салгыы бөҕөргөтүү дьалатыгар, биһиги народпут хаһаайыстыбатын түргэнник чөлүгэр түһэрии уонна сайынна-рыы итиэннэ Кореяҕа эйэлээхтик сүрүннээн быһаарыы дьалатыгар саҥа кылааты киллэрэллэригэр саарбаҕалааһын суох.

Эйиэхэ үтүө доруобуйаны уонна инникитин кэскиллээх үлэни баҕарабын.

Корея Народнай-
Демократическай
Республикатын
Министрдэрин
Кабинетын
Председателэ
КИМ ИР СЕН.

Чита куорат.
1953 сыл, балаҕан ыйын 28 күнэ.

В. И. ЛЕНИН СОЧИНЕНИЕЛАРЫН V ТОМУН ЧЕХОСЛОВАКИЯҔА БЭЧЭЭТТЭЭН ТАҺААРЫЫ

Чехословакия Телеграфнай Агентствата биллэрэринэн, Чехословакия политическай литературатын Государственнай издательствата Владимир Ильич Ленин сочинениеларын бэһис томун бэчээттээн таһаарда. Таһаарыы тираһа аҕыс тыһыынча экземпляр.

(ССТА).

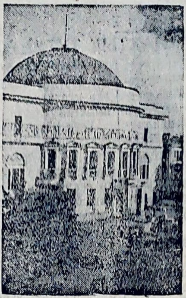

КИЕВ. В. И. Ленин Киин музейын филиалын дьиэтэ.
М. МЕЛЬНИК фотота.
ССТА пресс-клишета.

Муома бастыҥ булчуттара куоталаһыыга ыҥыраллар

Муома оройуонун бастыҥ булчуттара бэйэлэрин оройуоннай сүлүөттэригэр мустан олорон, биһиги оройуоммут булчуттарын, соҕотуопкалыыр үлэһиттэрин 1953-54 сыллаах булт сезонугар түүлээх бултааһынын государственнай былаанын кыайыылаахтык толорорго социалистическай куоталаһыыга ыҥырдылар.

Кинилэр бэйэлэригэр маннык эбэһээтэлистибэни ылыммыттар: сезоннааҕы былааны 105 бырыһыантан итэҕэһэ суох толорорго; ортотунан биирдии булчут IV кыбаарталга 4000 солкуобайтан, I кыбаарталга 2000 солкуобайтан итэҕэһэ суоҕу бултуурун ситиһэргэ; түүлээх бары көрүҥнэригэр олохтоммут хаачыстыба нуормаларын тутуһарга.

Ити ыҥырыыны Райсовет исполкома соторутааҕыта аналлаах боппуруоһунан дьүүллэһэн баран, биһиги оройуоммут булчуттарын патриотическай бэриниилэригэр тирэҕирэн уонна государственнай былааны толорууга толору кыахтаахтарынан ааҕан Муома булчуттарын ыҥырыытын ылынарга уонна бары булчуттарга киэҥник тарҕатарга быһаарда.

Нэһилиэктэр Советтара, колхозтар правлениелара уонна олохтоох партийнай тэрилтэлэр Муомалар ыҥырыыларын олоххо киллэрэр туһунан аналлаах боппуруостары дьүүллэһиэхтээхтэр. Нэһилиэктэр, колхозтар уонна биригээдэлэр икки ардыларыгар социалистическай куоталаһыыны киэҥник тэнитиэх тустаахтар.

Партийнай тэрилтэлэр секретардара, фактория үлэһиттэрэ, биирдии агитатардар сезоннааҕы былааны 105 бырыһыантан итэҕэһэ суох тополор иһин биирдии булчуттар тустаах эбэһээтэлистибэни ылынан бултууларын тэрийиэх уонна хайдах толороллорун хонтуруоллуох кэриҥнээхтэр.

И. СЛЕПЦОВ,
Райсовет тыатын хаһаайыстыбатын уонна соҕотуопкаҕа управлениетын начаалынньыга.

Комсомолецтар, ыччаттар политическай үөрэҕириилэрин тэрээһиннээхтик ыытыахха

Коммунистическай партия ыччат ортотугар идеологическай үлэни салгыы күүһүрдэр соругу комсомол иннигэр туруоран туран, сөптөөх бары усулуобуйалары тэрийэр.

Советскай ыччат марксизмы-ленинизмы баһылааһына, кини коммунизмы тутар иһин охсуһуутугар барыны кыайар күүс, халбаҥнаабат тирэх буолар. Ол иһин комсомолецтар уонна ычччаттар политическай билиилэрин системалаахтик үрдэтиилэригэр көмөлөһөргө, комсомольскай тэрилтэлэр аналлаах политкружоктары тэрийэллэр.

Ааспыт политическай үөрэх сылыгар оройуон үрдүнэн 10 комсомольскай куруһуок үлэлээбитэ. Онно 74 комсомолецтар уонна ыччаттар үөрэммиттэрэ. Итини таһынан 35 комсомолец партийнай үөрэххэ, 178 киһи тус бэйэнэн үөрэммиттэрэ. Үгүс куруһуоктарга занятиелар кэрэхсэбиллээхтик, истээччилэр актыыбынай кыттыыларынан, идейнэй өттүнэн үрдүк таһымнаахтык ыытыллыбыттара. «Ленин суола» колхозтааҕы (пропагандист Ефимова), Райсовет иһинээҕи (пропагандист Корякин) уо. д. а. куруһуоктар сыллааҕы үөрэхтэрин үчүгэйдик түмүктээбиттэрэ.

Ол эрээри, комсомол оройуоннааҕы комитета уонна маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэлэр политическай үөрэхтээһиҥҥэ баар бөдөҥ итэҕэстэри тутатына туоратан испэтэхтэрэ. Кэккэ куруһуоктар занятиелара намыһах идейнэй таһымнаахтык ыытыллыбыта. Сорох пропагандистар ситэ бэлэмэ суох үөрэтэллэрэ. Ордук барыллар материалы ааһан иһэр событиеларга, коллектив, колхоз иннигэр турар соруктарга сибээстээбэккэ, кинигэ эрэ тылынан үөрэтии түбэлтэлэрэ таһаарыллыбыта.

Маны тэҥэ политическай үөрэхтээһини тэрийии үлэҕэ ыһыллаҕас быһыы баара. Калинин аатынан колхозтааҕы комсомольскай тэрилтэ тэрийбит куруһуога программатын бүтэрбэккэ эрэ ыһыллан хаалта. Үгүс колхозтардааҕы комсомольскай тэрилтэлэргэ тус бэйэнэн үөрэнии букатын мөлтөх этэ. Уопсай билиини, үөрэххэ баҕарыыны учуоттаабакка эрэ комсомолецтары, ычччаттары тус бэйэнэн үөрэнэргэ кэтэхтэн анаталааһын тахсарыттан 70-ча киһи XIX съезд материалын туттарбатаҕа.

Ити итэҕэстэри хатылаан таһаарбаты учуоттаан туран, комсомол оройуоннааҕы комитета 1953-54 политическай үөрэх сылыгар кэккэ дьаһаллары ылаттаата. Комсомол оройуоннааҕы активын мунньаҕар уонна маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэлэр уопсай мунньахтарыгар политическай үөрэхтээһини тэрийии тустарынан аналлаах боппуруостар дьүүллэһиллиниилэр. Ону тэҥэ кимнээх хайа үөрэнэллэрин маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэлэр быһаараннар ВЛКСМ райкомун бюротынан бигэргэттэрдилэр. Комсомол оройуоннааҕы комитета пропагандистары, консультаннары уонна куруһуоктар састааптарын сүүмэрдээһини бүтэрдэ. Быйылгы үөрэх сылыгар ычччаттар уонна комсомолецтар 127 киһи куруһуогунан, 110 киһи тус бэйэнэн үөрэниэхтээх. Итинтэн ураты 80 комсомолецтар, ычччаттар кыра үөрэхтээхтэр уонна үөрэҕэ суохтар оскуолаларыгар үөрэниэхтэрэ.

Үөрэх саҥа дьыла саҕаланара аҕыйах хонук хаалла. Ол эрээри ити хаалбыт эппиэттээх кэмҥэ сорох маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэлэр секретардара бытааннык үлэлииллэрин бэлиэтиир наадалаах.

Молотов аатынан колхозтааҕы комсомольскай тэрилтэ секретара таб. Атласов, Калинин аатынан колхозтааҕы комсомольскай тэрилтэ секретара таб. Стручков хас биирдии комсомолецтар уонна ычччаттар политическай үөрэх ханнык көрүҥэр үөрэнэллэрин билсиһиннэрэ иликтэр.

Хаалбыт аҕыйах хонукка политическай үөрэҕи тэрийии үлэҕэ баар итэҕэстэри туоратан туран, кимнээх ханнык куруһуокка үөрэнэллэрин билиһиннэриэххэ, тус бэйэнэн үөрэнэр табаарыстар тустаах былааннарын оҥостоллорун хонтуруоллуохха наада. Онон марксизм-ленинизм теориятын былааннаахтык, ахсаабакка үөрэтиини олохтуохха.

Үөрэх маҥнайгы күнүттэн ыла бэйэ билиитин үрдэтии ханнык баҕарар көрүҥэр ычччат маассата эппиэттээхтик сыһыаннаһыытын ситиһэр соруктурар. Үөрэхтэн уурайыы, үөрэх күнүн көтүтүү таһаарыллыа суохтаах. Ону тэҥэ занятиеларга толору бэлэмнээх кэлии эрэйиллиэх кэриҥнээх.

Итини ситиһэргэ комсомольскай мунньахтарга тус бэйэ отчуоттааһынын былааннаахтык, көдьүүстээхтик тэрийиллиэхтээх. Комсомолецтар уонна ычччаттар үчүгэйдик тэриллибит политическай үөрэхтэрэ комсомольскай тэрилтэлэр боевой дьоҕурдарын үрдэтэрин, союһа суох ычччаттарга комсомольскай сабыдыалы күүһүрдэрин, ону тэҥэ кадрдар идейнэй үүнүүлэригэр көмөлөһөрүн өйдүөх кэриҥнээхпит.

КЫЛГАСТЫК

Ворошилов аатынан колхозтааҕы маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэ таба иитиитигэр икки, ынах сүөһү иитиитигэр биир ычччат биригээдэтин тэрийэн үлэлэтэр.

Кинилэр сыһыарыллыбыт сүөһүлэрин өлөрбөккө - сүтэрбэккэ, ортону үрдүнэн уйуулаах, колхозка туттарарга эбэһээтэлистибэ ылынан үлэлииллэр.

Соторутааҕыта оҥоһуллубут түмүгүнэн таба иитиитин былаанын 134 бырыһыан, ынах сүөһү иитиитин былаанын 100 бырыһыан толорон иһэллэр.

ПАРТИЙНАЙ ОЛОХ

УСТААП КӨРДӨБҮЛЛЭРИН КЫТААНАХТЫК ТУТУҺУОХХА

Партия XIX съеһин кэнниттэн колхозтааҕы маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр партийнай-политическай үлэни балачча тупсардылар, коммунистар партийнай эппиэтиниэстэрин биллэрдик үрдэттилэр.

Ити барыта ССКП райкома партия XIX съеһин уураахтарын олоххо киллэриигэ, партийнай тэрилтэлэр үлэлэрин тупсарар кэккэ дьаһаллары ылбытыттан буолар.

Ол эрээри, сорох маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр партия Устаабын көрдөбүллэрин билигин да ырааҕынан ситэтэ суох толороллор. Маныаха чуолаан партийнай мунньаҕы Устаабынан көрүллүбүт оолдьоххо оҥорботу ыйыахха наада. Холобур, былаанҥа көрүнэн баран муус устар ыйга 5 маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ мунньахтаабакка аһарда. Былааны ити курдук тутуспаттан көрүллэргэ былааннаммыт боппуруостар бириэмэтигэр дьүүлгэ турбаттар. Манньык быһыы коммунистар мунньахха активнайа суох кыттаалларыгар, партийнай дьиссипилиинэни кэһиилэригэр тириэрдэр.

Итини тэҥэ колхозтааҕы партийнай тэрилтэлэр бэйэлэрин хонтуруоллуур быраабтарын сыыһа туһаналлар. Ураһалаах нэһилиэгинээҕи факторыя үлэтэ Калинин аатынан колхозтааҕы маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ хонтуруолугар киирбэтин үрдүнэн фактория сэбиэдиссэйин отчуотун истибиттэр. Маныаха маарыныыр чахчы «Ленин суола» колхозтааҕы партийнай тэрилтэҕэ эмиэ тахсан турар. Бу тэрилтэ ылыммыт биир уураахтарынан оскуола сэбиэдиссэйин, нэһилиэк Советын сорудахтыыр пуунтар бааллар.

Оттон «Кыһамньылаах» колхозтааҕы партийнай тэрилтэ III партийнай конференция ураатын дьүүллэһэригэр комсомолка Е. Д. Варламованы ыгыырылаах быһыытынан сырытыннарбыттар. Итинник быһыы комсомолга икки дьиссипилиинэ баарын курдук сыыһа өйдөбүлгэ тиэрдэр.

Сорох маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэҕэ партийнай мунньах былаанын оҥорууга үрдүттэн сыһыаннаһаллар. Холобур, Калинин аатынан колхозтааҕы маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ ССКП райкомун от ыйдааҕы III пленума буола илигинэ, ол пленум ураатын от ыйын 10 күнүгэр дьүүллэһиэхпит диэн былаанҥа көрүнэр. Ворошилов аатынан колхозтааҕы маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ балаҕан ыйын 9 күнүгэр от үлэтэ хааман иһиитин туһунан боппуруоһу көрөргө былааннанар. Суоҕу, ону тэҥэ баар дьыалаты хойутатан баран былаанҥа көрүнүү былаан оҥоһуутугар куолутугар эрэ сыһыаннаһыыттан атын буолбатах.

Үгүс итэҕэс боротокуол суруллуутугар баар. ССКП райкомугар ытыллар боротокуол куопуйатыгар партийнай тэрилтэ секретардара илии баттаабат, боротокуол хайдах суруллубутун көрбөт түбэлтэлэрэ элбэх. Ол түмүгэр боротокуол алҕастаахтык суруллар. Ордук характернай чахчыны Калинин аатынан колхозтааҕы тэрилтэҕэ көрүөххэ сөп. Атырдьах ыйын 13-22 күннэригэр буолбут партийнай мунньахтарга ким председателлээбитэ, секретардаабыта суруллубакка хаалбыт. «Уураах» диэн тыл оннугар «Быһаарыы» диэн тылынан солбуйуллубут.

Итилэр барылара Устаап көрдөбүлүн толорууга эппиэтэ суох сыһыаннаһартан тахсаллар. Колхозтааҕы партийнай тэрилтэлэр секретардара ССКП 50 сааһын туолуутун туһунан «Правда» от ыйын 30 күнүнээҕи инники ыстатыйатын уонна партия XIX съеһин матырыйаалларын кичэйэн үөрэтэллэрэ наадалаах. Оччоҕо эрэ баар итэҕэстэри туоратарга кыаҕырыахтарын сөп.

Е. СЛЕПЦОВ,
ССКП райкомун ыстааты таһынан инструктара.

Сталинградтааҕы гидротутааччылар Октябрь инниинээҕи куоталаһыылара

Сталинградтааҕы гидроэлектрическэй станциялары тутааччылар ортолоругар улуу Октябрьскай Социалистическай революция 36 сылын туолуутун достойнайдык көрсөр иһин социалистическай куоталаһыы улам киэҥник тэнийэн иһэр.

Сүрүн үлэлэр учаастактарыгар—котлованы тутууга үлэҕэ улахан оруолу котоҕуллуу көстөр. Экскаваторщиктар өссө балаҕан ыйын 25 күнүгэр буору хаһыы ыйдааҕы былааннарын толорбуттара уонна онтон ыла алтынньы ый суоттарыгар үлэлииллэр. Табаарыстар Алпаов уонна Нечаев салайар экскаватордарын экипажтара [illegible] биирдииллэрэ иккис ыйдааҕы сорудахтарын толорон эрэллэр.

Тутуу гидромеханизатордарын Октябрь инниинээҕи куоталаһыыларыгар табаарыс Мошкин салайар 510 нүөмэрдээх снарядын экипаһа бастыҥ көрдөрүүлэри ситистэ. Кини өссө балаҕан ыйын 12 күнүгэр ыйдааҕы былаанын толорбута.

(ССТА).

Чехословакияҕа сыаналары чэпчэтии

Чехословакия Телеграфнай Агентствата, Чехословакия Республикатын Правительстватын уонна Чехословакия Коммунистическай партиятын Киин Комитетын продовольственнай уонна промышленнай табаардарга государственнай розничнай сыаналары чэпчэтэр туһунан уураахтарын биэрдэ.

Уураахха сөп түбэһиннэрэн, 1953 сыл алтынньы маҥнайгы күнүттэн государственнай розничнай сыаналар, чуолаан бурдукка уонна бурдук оҥоһуктарга 8-17 бырыһыанҥа диэри, саахарга—14, оҕуруот астарыгар —10 - 30, хлопчатобумажнай таҥастарга—25, солко таҥастарга—30 - 40 бырыһыанҥа диэри уо.д.а. чэпчэтилиннилэр. Итини тэҥэ сыаналар: табахха, мотоциклларга, тутуу матырыйаалларыгар, кинигэлэргэ, радиоприемниктарга, ниистэнэр массыыналарга чэпчэтилиннилэр.

Сыаналары санга чэпчэтии түмүгэр нэһилиэнньэ сылга 4,5 миллиард крон сыаналаах барыыһы ылыа.

(ССТА).

Хаһыакка таһаарыллыбатах матырыйаалынан

«ТҮРГЭН ДЬАҺАЛ НААДА»

Итинник төбөлөөх корреспонденцияҕа, Майыардааҕы пекарня, пекарь В. Зырянов хаайыллыбытынан үлэлээбэт буолан, нэһилиэнньэ килиэбэ суох олорорун суруллубута.

Редакция корреспонденциятын Колымторг оройуоннааҕы конторатыгар дьаһал ыларыгар ыыппыта.

Колымторг оройуоннааҕы конторатын директара таб. Баишев, балаҕан ыйын 4 күнүгэр 1953 сыл 237 №-дээх приказынан таб. Слепцов Афанасий Дмитрьевич Майыардааҕы пекарня сэбиэдиссэйинэн ананан үлэлиир, диэн биллэрдэ.

Редакцияҕа суруктар

Хаһыакка таһаарыллыбыт матырыйааллары нан биһиэхэ биллэрэллэр

«ЭРГИЭН БЫРААБЫЛАЛАРЫН ЭМПЭ КЭСТИЛЭР»

Биһиги хаһыаппыт 1953 сыл, от ыйын 3 күннээх нүөмэригэр итинник төбөлөөх корреспонденция бэчээттэммитэ, онно бэс ыйын 21 күнүгэр, бу дьылга 2 №-дээх промтоварнай маҕаһыын эбиэт кэнниттэн сабыллан үлэлээбэтэҕин, бу маҕаһыын сэбиэдиссэйэ таб. Слепцов В. С. маҕаһыын үлэлиир чааһын тутуспатын, эргиэн принцибин куруубайдык кэһэрин салгы таһааран, бэйэтин билсиилээхтэригэр кистэлэҥинэн ууран атыылыырын суруллубута. Эмиэ онно, киин ыскылаат ииппэн кинигэ атыылыыр кыосканан сокуоннайа суохтук табаардар атыламмыттара ыйыллыбыта.

Колымторг оройуоннааҕы конторатын директара таб. Баишев ити ыстатыйаҕа эппиэттээн редакцияҕа маннык быһаарыыны ыытта:

Биирин оройуонҥа кэлбит таһаҕаһы тардылыга суох ылыы оройуон уопсай интэриэһэ буоларынан, үгүс дьон маҕаһыынҥа уочарakka турар буолан куруустааһыҥҥа кэлбэтэхтэриттэн маҕаһыыны саптарыллыбыта. Иккиһинэн 2-с нүөмэрдээх маҕаһыын сэбиэдиссэйэ таб. Слепцов В. С. эргиэн принцибин куруубайдык кэһэрин, маҕаһыын үлэлиир бириэмэтин тутуспатын [illegible] ки төгүл приказынан [illegible]йылы, тиһэҕэр балаҕан ый[ын] 5 күн[нээх] 1953 сыл 239 №-дээх приказынан кытаана[хтык] сэрэтиин[лээх] выговор бэр[и]либитэ. Үсү[һүнэн] киин ыск[ылаат] үлэһиттэрэ табаар[ы] приходтаа[һын]ҥа тох[т]оло суох үлэлээбиттэрин [к]ахсар сиэринэн, киһилэр к[ө]рдөһүүлэригэр мин көҥүллээбиммэнэн, кырдьык кинигэ атыылыыр кюсканан [illegible] аҕыйах табаардары атылаһан ылбыттара.

Хаһыакка таһаарыллыбатах матырыйаалынан

Бүттүүн үөрэхтээһин сүрүн соруктара

Биһиги партиябытын уонна Советскай государстваны төрүттээбит В. И. Ленин үөрэтэр: «Государство маасса сознательнайынан күүстээх. Кини, маасса тугу барытын билэр, тугу барытын быһааран толкуйдуур уонна туохха барытыгар өйдүү-өйдүү киирэр буолаҕына, оччоҕо күүстээх буолар». Бу биллэр ленинскэй быһаарыынньатан салайтаран, партия уонна правительство маасса политическай уонна культурнай таһымын үрдэтэргэ ахсаабакка үлэлииллэр.

Биһиги Ийэ дойдубутугар үөрэх, культура сайдыытыгар улууканнаах кыайыылар ситиһилиннилэр.

Коммунизмга киириини бэлэмниир биир төрүт усулуобуйа быһыытынан И. В. Сталин «ССРС-ка социализм экономическай проблемалара» диэн гениальнай үлэтигэр, общество чилиэннэрэ сааастарын тухары биир идэҕэ хам кэлгиллибэккэ, идэни көҥүллүк талан ылар гына общество культуратын үрдэтиэххэ наада диэн үөрэтэр.

Бүттүүн начаалынай үөрэхтээһин олоххо киирбитинэн, бүттүүн сэттэ кылаас уонна орто үөрэхтээһини олоххо киллэрии соруга партия XIX съеһинэн туруоруллубута.

Ити сүҥкэн суолталаах соругу олоххо киллэриигэ туһаайан, Саха АССР Министрдэрин Совета уонна Үөрэҕин министерствата бу дьыл муус устар, ыам ыйдарыгар сүҥкэн суолталаах дьаһаллары ылыммыттара. Ол дьаһалларга аасыпыт сыллаахха сорох икки-үс оройуоттары сэргэ, биһиги оройуоммутугар үөрэҕэ суоҕу үөрэхтээһиҥҥэ үлэ ыытыллыбатаҕа бэлиэтэммитэ.

Үөрэҕэ суохтары үөрэхтээһиҥҥэ правительство үөһээ этиллэр дьаһалларын олоххо киллэриигэ, бэлиэтэнэр итэҕэһи туоратарга үлэһиттэр депутаттарын оройуоннааҕы Советын исполкома балаҕан ыйын 16 күннээх быһаарыытынан государственнай оройуоннай комиссия тэриллибитэ. Бу комиссия тэрээһин үлэтин былааннаахтык ыытан, үөрэҕэ суохтары үөрэтии саҕаламмыт буолуон сөп этэ. Ол эрээри бачча анҥга диэри комиссия биирдэ мунньустан сүбэлэһэ да илигэ хомолтолоох.

Оттон нэһилиэк Советтара Райсовет исполкомун ити быһаарыытын олоххо киллэриигэ быһаарыылаах дьаһаллары эмиэ ылына иликтэрэ биллэр. Сорох нэһилиэк Советтара үөрэҕэ суохтар уонна кыра үөрэхтээхтэр испииһэктэрин оҥорон түһэрэ иликтэр. Холобур, Өөһүөлэк Совета (председатель Стручков Н. Д.) үөрэҕэ суохтары уонна кыра үөрэхтээхтэри чуолкайдаан испииһэги оҥорон үөрэх салаатыгар түһэрбэтэ.

Үөрэҕэ суохтары уонна кыра үөрэхтээхтэри үөрэтии аасыпыт сыллааҕы түмүктэриттэн көрдөххө хас биирдии үөрэнээччилэри кытта кэпсэтиһэн өйдөтүһэр, агитационнай-массабай үлэлэр ыытыллыбатахтара көстөр. Онон үөрэнээччилэр баҕаларын учуоттаммакка үөрэҕи тэрээһиннэ суох саҕалааһын түмүгэр оскуолалар аһыллан үлэлээн иһэннэр, сабыллан хаалыыларa тахсыталаабыттар. Итинник түбэлтэҕэ билигин да быһаарыылаах болҕомто уурулла илигиттэн, төһө үөрэҕэ суохтар уонна кыра үөрэхтээхтэр оскуолаларга аһыллыахтаахтара быһаарыллыбакка турар.

Олохтоох Советтар бу күннэргэ, хас биирдии үөрэҕэ суоҕу, кыра үөрэхтээхтэри кытта сырай кэпсэтиһэн, үөрэниэн баҕалаахтар 15 киһиттэн итэҕэһэ суох састааптаах буоллахтарына, оскуолалары аһарга учууталлары анаттарар боппуруоһу туруораллара эрэйиллэр. Итинтэн аҕыйах састааптаах үөрэнээччилэр баар буоллахтарына, киһилэри актыыптарга сыһыаран үөрэттэриини тэрийэр наадалаах.

Үөрэҕэ суохтары үөрэхтээһиҥҥэ уонна кыра үөрэхтээхтэри үөрэтиигэ народ үөрэҕин ринтин үлэһиттэрэ, учууталлар быһаччы көмөлөрө баар буоллуута уонна партийнай тэрилтэлэр тиһигин быспакка салалталары олохтууллара көрдөнүллэр.

Н. КЛАДКИН,
үөрэх оройуоннааҕы отделын методическай кабинетын сэбиэдиссэйэ.

Редактор А. И. ГОГОЛЕВ.

Редакция аадырыһа: Саха АССР Абыйа оройуона, Дружина бөһүөлэгэ Тахсар ахсаана 500. Сакаас №28. МЛ 14.